

**مروری بر آیات استفاده شده در بیانات
حضرت آیت الله خامنه‌ای در دیدار اقشار مختلف بانوان**

۱۴۰۱/۱۰/۱۴

ریحانه

به نام خدا

به رسم آیه‌ها | ارزش والای زنان

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار اقشار مختلف بانوان (۱۴۰۱/۱۰/۱۴)، درباره‌ی جایگاه مهم زنان و اهمیت نقش آنان در خانواده و اجتماع به آیاتی از قرآن اشاره کرد ندکه رسا نه «ریحان نه»، این آیات و بیانات را در این کتابچه مرور میکند.

تساوی زن و مرد در زمینه ارزشهای انسانی و اسلامی

درباره‌ی نظر اسلام این جوری میشود گفت که اسلام در ارزش‌گذاری انسانی و اسلامی، «انسان» را مورد نظر دارد؛ زن و مرد هیچ خصوصیتی ندارند، هیچ تفاوتی ندارند؛ تساوی زن و مرد در زمینه‌ی ارزشهای انسانی و اسلامی جزو مسلمات اسلام است؛ در این هیچ تردیدی نیست. در آیه‌ی قرآن... این جوری میفرماید: «إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ»؛ ده خصوصیت عمده را ذکر میکند برای مرد و زن، که همه [در اجر] یکسانند؛ «أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم

مَغْفِرَةً وَ أَجْرًا عَظِيمًا»^۱. نگاه اسلام این است. یا در
یک آیه‌ی دیگر [میفرماید]: «أَتَى لَا أُضِيعُ عَمَلِ عَامِلٍ
مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَى»^۲؛ تفاوتی ندارند. یعنی از لحاظ
ارزش‌گذاری انسانی و اسلامی، هیچ تفاوتی بین زن و
مرد نیست.

متن آیات قرائت شده

۱) سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۳۵؛ «مردان و زنان مسلمان، و مردان و زنان باایمان، و مردان و زنان عبادت‌پیشه، و مردان و زنان راست‌گو، و مردان و زنان شکيبا، و مردان و زنان فروتن، و مردان و زنان صدقه‌دهنده، و مردان و زنان روزه‌دار، و مردان و زنان پاکدامن، و مردان و زنانی که خدا را فراوان یاد میکنند، خدا برای [همه‌ی] آنان آمرزشی و پاداشی بزرگ فراهم ساخته است.»

۲) سوره‌ی آل عمران، بخشی از آیه‌ی ۱۹۵؛ «... من عملی هیچ صاحب عملی از شمارا، از مرد یا زن، تباه نمیکنم...»

❁ مختلف بودن وظایف زن و مرد نسبت به یکدیگر

وظایف متقابل زن و مرد نسبت به یکدیگر مختلفند اما تعادل وجود دارد. شارع مقدّس در قرآن در سوره‌ی بقره [میفرماید]: «وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ»؛^۳ آن مقداری که حق برای آنها هست، همان مقدار حق، علیه آنها هست، یعنی بر آنها هست. یک چیزی متعلّق به آنها است، به همان میزان یک چیزی متعلّق به طرف مقابل است، [یعنی] بر دوش آنها و تکلیف آنها است. یعنی هر وظیفه‌ای که به کسی محوّل شده، در قبالش یک حقی وجود دارد. هر امتیازی به هر کدام داده شده، در مقابلش یک وظیفه‌ای وجود دارد؛ تعادل کامل.

متن آیات قرائت شده

۳) سوره‌ی بقره، بخشی از آیه‌ی ۲۲۸؛ «و برای زنان، حقوق شایسته‌ای بر عهده‌ی مردان است، مانند حقوقی که برای مردان بر عهده‌ی آنان است...»

الگو قرارداد زن در اسلام برای همه انسانها

وقتی که مرد در تمدن غربی، جنس برتر است و تمدن، تمدن مردسالار است، نتیجه این است که زن سعی میکند الگوی خودش را مرد قرار بدهد و مرد میشود الگوی زن؛ زن دنبال کارهای مردانه حرکت میکند؛ نتیجه این است. ببینید اینجا یک آیه‌ی قرآن هست که... میفرماید: «ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحَ وَ امْرَأَتَ لُوطَ»؛ برای کفار، دو زن الگو هستند؛ دو زن کافر، نمونه و الگوی زنان کافرند؛ زن نوح و زن لوط که اینها به شوهرهایشان خیانت کردند؛ «فَلَمْ يُغْنِيا عَنْهُما مِنَ اللَّهِ شَيْئًا»؛^۴ شوهرها با اینکه پیغمبر بودند، دیگر به درد اینها نمیخورند، فایده‌ای برایشان ندارند. این مال کافران. بعد [میفرماید]: «وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ».^۵ دو زن را الگو قرار میدهد برای

همه‌ی انسانهای کافر، دوزن را الگو قرار میدهد برای همه‌ی انسانهای مؤمن؛ اعمّ از زن و مرد. یعنی اگر همه‌ی مردان عالم میخواهند مؤمن باشند، الگوشان دوزن هستند: یکی زن فرعون، یکی حضرت مریم. «وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ»؛ در اوج نجابت و عفت؛ همان خانمی که موجب شد وقتی موسی را از آب گرفتند، به قتل نرسانند؛ «لَا تَقْتُلُوهُ»،^۶ [گفت] او را نکشید؛ بعد هم ایمان آورد به حضرت موسی، بعد هم زیر شکنجه به قتل رسید. این الگو است. [و الگوی دیگر] «و مَرِيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ» که حالا در مورد حضرت مریم (سلام الله علیها) «الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا»^۷ که عفت خودش را حفظ کرد، ما متأسفانه اطلاعات زیادی نداریم که قضیه چه بوده؛ قضایایی حول و حوش حضرت مریم بوده که این بزرگوار با کمال قدرت مقاومت کرده و دامن پاک خودش را حفظ کرده، و تا آخر قضایا که میدانید. یعنی درست نقطه‌ی مقابل تمدن غربی که مرد را الگو قرار میدهد، در قرآن زن را الگو قرار میدهد؛ نه فقط برای زنان بلکه برای همه‌ی انسانها؛ چه در زمینه‌ی کفر، چه در زمینه‌ی ایمان.

متن آیات قرائت شده

۴) سوره‌ی تحریم، بخشی از آیه‌ی ۱۰؛ «خدا برای کافران، زن نوح و زن لوط را مَثَل زده است که تحت سرپرستی و زوجیت دو بنده شایسته از بندگان ما بودند، ولی [در امر دین و دینداری] به آن دو [بنده شایسته ما] خیانت ورزیدند، و آن دو [پیامبر] چیزی از عذاب خدا را از آن دو زن دفع نکردند...»

۵) سوره‌ی تحریم، بخشی از آیه‌ی ۱۱؛ «و خدا برای مؤمنان همسر فرعون را مَثَل زده است...»

۶) سوره‌ی قصص، بخشی از آیه‌ی ۹؛ «و همسر فرعون گفت: ... او را نکشید...»

۷) سوره‌ی تحریم، بخشی از آیه‌ی ۱۲؛ «و [نیز] مریم دختر عمران [را مثل زده است] که دامن خود را پاک نگه داشت...»

🌸 قانون زوجیت منشآت تشکیل خانواده

تشکیل خانواده ناشی از یک قانون عامّ عالم وجود است، قانون عامّ آفرینش است؛ آن قانون عبارت است از قانون زوجیت: «سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ»؛^۸ خدای متعال در همه چیز، در همه چیز - خَلَقَ الْأَشْيَاءَ كُلَّهَا - در همه چیز زوجیت قرار داده؛ در انسان زوجیت هست، در حیوانات زوجیت هست، در گیاهان زوجیت هست؛ «وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ»؛ یک چیزهایی هم هست که زوجیت هست، [ولی] ما نمیدانیم. حالا مثلاً در بین سنگها زوجیت چه جوری است، ما نمیدانیم؛ در آینده ممکن است کشف بشود. در بین اجرام فلکی زوجیت هست، چه جوری است، ما نمیدانیم؛ در آینده کشف خواهد شد...

آیه‌ی دیگر، سوره‌ی «الذّاریات» است: «وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ»؛^۹ زوجیت یک قانون عام است.

متن آیات قرائت شده

۸) سوره ی یس، بخشی از آیه ی ۳۶؛ «منزه [از هر عیب و نقصی] است آنکه همه ی زوج ها را آفرید از آنچه زمین می رویاند و از وجود خودشان و از آنچه نمی دانند.»

۹) سوره ی ذاریات، آیه ی ۴۹؛ «و از هر چیزی جفت آفریدیم باشد که متذکر [این حقایق که نشانه های بر قدرت، حکمت و ربوبیت خداست] شوید.»

زن مظهر آرامش

زن در خانواده یک وقت در نقش همسری ظاهر میشود، یک وقت در نقش مادری ظاهر میشود؛ هر کدام یک خصوصیتی دارند. در نقش همسری، زن در درجه‌ی اول مظهر آرامش است: «وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا»؛^{۱۰} آرامش. چون زندگی تلاطم دارد؛ مرد در این دریای زندگی مشغول کار و تلاطم است؛ وقتی به خانه می‌آید، احتیاج به آرامش دارد، احتیاج به سکینه دارد. این سکینه را زن در خانه ایجاد میکند؛ لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا؛ [یعنی] مرد در کنار زن احساس آرامش کند؛ زن مایه‌ی آرامش است... حالا این مسئله‌ی سکونت را که گفتم: وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا؛ این یک آیه است؛ در یک آیه‌ی دیگر هم «خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً»^{۱۱} [دارد]. «مَوَدَّةً» یعنی همان عشق؛ «رَحْمَةً» یعنی مهربانی؛ بین زن و شوهر عشق و مهربانی متبادل میشود.

متن آیات قرائت شده

۱۰) سوره‌ی اعراف، بخشی از آیه‌ی ۱۸۹؛ «... و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرامش یابد...»

۱۱) سوره‌ی روم، بخشی از آیه‌ی ۲۱؛ «و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید و در میان شما دوستی و مهربانی قرارداد...»

دوست نداشتن خانواده بیشتر از خدا و جهاد در راه خدا

گاهی هست که اهمّیت یک فریضه از جان بچّه‌ی انسان، از جان همسر انسان، از جان پدر و مادر انسان بالاتر است. لذا شما به امام حسین عرض میکنید: یا بَیْ أَنْتَ وَ أُمّی؛^{۱۳} پدر و مادرم قربانت. از پدر و مادر چه کسی بالاتر؟ جانشان قربانِ جان شما. یا در آیه‌ی قرآن [میفرماید]: «قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَ أَبْنَاؤُكُمْ وَ إِخْوَانُكُمْ» تا بقیّه‌ی آن که: «أَحَبَّ إِلَیْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ وَ جِهَادٍ فِی سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا»؛^{۱۴} نباید اینها را بیشتر از خدا و جهاد در راه خدا دوست داشته باشیم؛ یک جاهایی این جوری است. فریضه وقتی که بزرگ شد، عظمت پیدا کرد، حتّی بر جان کودک هم ترجیح پیدا میکند؛ لکن در غیر [این] موارد، در موارد عادی، محور وظایف زن، خانواده است و واقعاً هم خانواده بدون حضور زن، بدون فعالیت زن، بدون احساس تکلیف زن، امکان ندارد اداره بشود.

متن آیات قرائت شده

۱۲) کامل الزیارات، ص ۱۷۷ (زیارت عاشورا)؛ «پدر و مادرم
به فدایت»

۱۳) سوره ی توبه، بخشی از آیه ی ۲۴؛ «بگو: اگر پدران و
پسران و برادران و... نزد شما از خدا و پیامبرش و جهاد در راه
وی دوست داشتنی تر است، پس منتظر باشید...»